

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. R. Kok, Ameide; Ds. H. van Leeuwen, Rotterdam-West; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 6,— per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

HEMELVAART

Daarom zegt Hij: Als Hij opgevaren is in de hoogte heeft Hij de gevangenis gevangen genomen en heeft de mensen gaven gegeven.

Efeze 4 : 8

De hemelvaart van Christus is de tweede trap in de staat van Zijn verheerlijking. Met gejuich is Hij opgevaren en met bazuingeklank gesteld aan des Vaders rechterhand.

Het is een feestvreugde voor de Heere Jezus te treden in de heerlijkheid Zijns Vaders. Begroet te worden door de zangers aan de glazen zee en het gezelschap van Zijn heilige engelen. 't Was altijd Zijn verlangen in de staat van Zijn vernedering verheerlijkt te worden door de Vader met de heerlijkheid, die Hij bij Hem had eer de wereld was.

De discipelen mochten de hemelvaart van Christus ook met blijdschap beleven, want de Trooster zou gesteld worden in Zijn plaats om hen in al de waarheid te leiden. Biddende en smekende zagen zij uit naar Zijn komst om van de verheerlijkte Christus te getuigen en dat ook voor ons en voor onze kinderen.

Van grote betekenis is de hemelvaart van Christus voor ellendige zondaren als wij zijn. Hij heeft de gevangenis gevangen genomen en heeft de mensen gaven gegeven.

Van nature leven wij in de gevangenis van zonde, satan en ongeloof voort. De kracht der zonde kunnen wij niet breken en daarom is het ons niet mogelijk onze ziel aan de heerschappij van satan te ontworstelen, wat ons doet blijven in de greep van het ongeloof. En zo zijn wij van nature geneigd God en onze naaste te haten. Waarom de verlossing van binnen uit niet is te verwachten.

Maar nu heeft Christus de gevangenis gevangen genomen om zondaren daaruit te verlossen. Hij heeft de zonde genageld aan het kruis, de kop van satan vermorzeld en getriomfeerd over het ongeloof, opdat ons het Evangelie der genade vanuit de hemel gepredikt zou worden. Een daad, die op zichzelf reeds bewonderenswaardig is, daar zij ons begrip verrete boven gaat. Met dat dierbare Evangelie komt de Heere tot vijanden, tot goddelozen, die zich moedwillig van God kwamen los te scheuren. En dat stelt ons onder een grote verantwoordelijkheid. Want met een vlamvend vuur zal in de dag des gericht's wraak gedaan worden over degenen, die God niet kennen, en over degenen, die het Evangelie niet gehoorzaam zijn.

Welke uitwerking heeft die grote verantwoordelijkheid nu in ons hart en leven? Het Evangelie spreekt tot ons, het laat ons niet los. De Heere maakt bemoeienissen met ons. Wij denken over en zuchten onder het gewicht der zaak en bidden om bekering tot verkrijging van het geloof in het Evangelie. En toch gaat de gevangenis niet open, het is alsof de Heere ons niet hoort. Daar wij niet echt en niet recht kunnen bidden worden wij van alle kanten veroordeeld.

Maar wat nu gedaan? De vijand zegt: Wachten

totdat ge echt en recht kunt bidden en dan zult ge verhoord worden. Ja, dat is wachten totdat het voor eeuwig te laat is. De Heere geeft geen tijd om te wachten, de Schrift wijst ons op het heden der genade. Laat ons dan bidden, omdat de Heere het wil. Hij wil om die verlossing gevraagd worden. Laat ons bidden en smeken om ontferming, al is ons bedorven bestaan nog zo sterk aan de dienst van zonde, satan en ongeloof verbonden. Hij zegt: „Bidd en gij zult ontyngen”, en dat kan uit kracht van Zijn genade, om Zijns Naams wil. De Heere kan bij ons komen in de gevangenis, al zijn de deuren gesloten, om er ons uitte halen en te stellen onder de heerschappij van Zijn genade. En dat verbindt ons aan Hem aan Zijn dienst door de vernieuwing des harten. Zijt ge in de gevangenis van des schuldens straf der zonde, weet dat de Heere ook die gevangenis gevangen genomen heeft. Of zucht ge in de gevangenis van de smet der zonde: „Ik, ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?” Maar vanuit deze gevangenis wordt ge pas verlost in het uur van sterven. In de kracht van Christus is het wel mogelijk de oude mens te kruisigen, te doden en te begraven, doch dat duurt niet langer dan dat ge zijt in de oefeningen van het

geloof en dan komt hij weer te voorschijn om u te kwellen, zodat gij de genade des geloofs bij vernieuwing hebt te zoeken bij de Heere om hem er onder te krijgen. Ten opzichte van de smet der zonde is het een nauwelijks zalig worden. Wat ons de vertroosting, dat de Heere ook deze gevangenis gevangen genomen heeft, des te heerlijker doet worden.

Uit Zijn enige en algenoegzame offerande, die door de Vader is aangenomen, heeft Hij gaven genomen om uit te delen onder de mensen. David gaf het volk, dat zich met hem verheugde over het opbrengen van de ark des verbonds naar Jeruzalem, brood, vlees en wijn. Een feestmaal om feestvreugde te bedrijven tot verheerlijking van de Heere. Doch mogen wij het hemelvaartsfeest vieren in het geloof dan worden onze harten door de verheerlijkte Christus opgetrokken naar de hemel. En dat is voor de oprechten altijd weer een feestmaal tot versterking van het geloof om het kruis blijmoedig te dragen.

Steeds duidelijker zal het ons worden, dat de Heere ons in het geloof leert leven vanuit Zijn Goddelijk geven. Het is de aard van het geestelijke leven, dat men in het geloof met zijn ledigheid en ellendigheid, met zijn zwakte en hulpbehoefte tot de Heere komt om uit Zijn volheid te ontvangen genade voor genade.

Het Hoofd der gemeente is nu naar Zijn menselijke natuur niet meer op aarde, maar naar Zijn Godheid, majesteit, genade en Geest wijkt Hij nimmermeer van ons. En dat doet de gemeente nog staan in het geloof en zien op de heerlijkheid, die haar beloofd is, om in Zijn kracht te volharden in al de tegenstand, die zij ontmoet.

A. Kok

Ter deelneming

Wij kunnen niet nalaten enkele woorden ter deelneming in de rouw van onze hoofdredakteur Ds. G. Blom ook in ons blad te schrijven. Donderdagavond 9 mei werd plotseling van zijn zijde zijn geliefde vrouw door de Heere weggenomen.

Wie haar enigszins gekend heeft, weet van de bijzondere plaats, die zij heeft ingenomen in het leven van onze broeder en van zijn gezin. Zij was ook tot steun in de ambtelijke arbeid in de gemeente van Meerkerk. Het was haar een genoegen de pastorie open te stellen voor de gemeente en voor anderen. En onder hen namen zij, die de Heere vrezden, niet de minste plaats in.

Zwaar is het verlies, in de eerste plaats voor haar man en kinderen. Gods weg is in het heiligdom. Op het graf mocht getuigd worden door br. Blom van Gods goedheid in deze dagen bevonden tot roem van Zijn deugden. Een bijzonder voorrecht is het in dagen van rouw te ondervinden, dat de God van Jakob in

dit leven reeds een hulp is. Die God wil ook voor en in de toekomst troosten. Hij blijft Dezelfde, ook als de ervaring niet meer zo levend is om gedurig weer opnieuw Hem nodig te hebben.

Dinsdag 14 mei werd zij begraven. Na een korte voorbereiding in de pastorie werd een rouwdienst gehouden in het kerkgebouw. Ds. R. Kok sprak daar over Lukas 16, de rijke man en de arme Lazarus. Vanuit het Woord werd teruggezien op het leven van mevr. Blom en vooral de noodzaak van de waarachtige bekering ieder opgebonden.

Een grote schare van belangstellenden volgde naar het graf. Bij het graf sprak Ds. C. Smits een hartelijk en ernstig woord: „Want Hij doet smart aan.... en Zijn handen helen”. Na het getuigende woord van Ds. G. Blom ging Ds. R. Kok voor in dankgebed.

Terugziende mogen we ervan gewagen, dat ondanks de moeilijke en droevige omstandigheden het goed was daar te zijn.

De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

56.

Het gaat om de waarheid. Om het kennen en beleven van de waarheid. De Heere ziet naar waarheid in het binnenste. Als de waarheid van Christus niet in ons is, dan missen wij het beginsel der oprechtheid.

Door het kennen van de waarheid is het ons duidelijk, dat wij bij onze geboorte als leugenaars gekomen zijn op een liegende wereld. Het niet echt geloven van de waarheid, heeft zijn oorzaak in het zijn uit de vader van de leugen. Hij is in de waarheid niet staande gebleven, er is geen waarheid in hem. In het liegen en bedriegen heeft hij zijn helse vreugde. Door de waarheid weg te werpen hebben wij de leugen aangenomen.

„Jezus zag Nathanael tot Zich komen en zeide van hem: Zie, waarlijk een Israëliet, in welke geen bedrog is”. Door genade had hij de leugen afgezworen bij het liefkrijgen van de waarheid. En dat is nu de zaak waar het om gaat in het hart en in het leven van de oprechten. Daarom worden zij gehaat en gesmaad door de lieden van de wereld. Godsdienstige mensen worden op de IJdelheidskermis wel vriendelijk ontvangen door er deel aan te nemen. Maar de pelgrims, die de Heere en de waarheid liefhebben en vrezen, worden door alle kermisgangers veracht. En dat wordt ons hier aanschouwelijk voorgesteld.

Een der verkopers, die de houding van de pelgrims een tijd lang had gadegeslagen, vroeg hun: „Wat wilt gij kopen?” Maar zij zagen hem ernstig aan en antwoordden: „Wij kopen de waarheid”. Maar dit gaf hun aanleiding om eerst recht in allerlei schimptaal los te barsten om de pelgrims te smaden, te bespotten, te tergen en zelfs anderen aan te sporen hen te slaan. Het duurde niet lang of er ontstond een oploop en een grenzeloze verwarring. Dit werd terstond bericht aan de overste van de kermis, zodat hij onmiddellijk kwam en enige van zijn meest vertrouwde vrienden zond om die mannen in het verhoor te nemen en te onderzoeken waarom de kermis in een toneel van de grootste wanorde was herschapsen. De mannen werden dus voorgebracht om verhoord te worden en zij, die op de rechterstoel gezeten waren, vroegen hun van waar zij kwamen, waarheen zij gingen en waarom zij zo zonderling gekleed waren. Hierop gaven zij ten antwoord, dat zij gasten en vreemdelingen waren in deze wereld en dat zij op reis waren naar hun eigen vaderland, het hemelse Jeruzalem. Zij verklaarden ook, dat zij hoegenaamd geen aanleiding hadden gegeven aan de inwoners van de stad, noch aan de kooplieden, hen zo te mishandelen en hun reis te belemmeren, en dat hun enige misdaad misschien zijn kon, dat zij op de vraag wat zij wensten te kopen, geantwoord hadden: „De waarheid”. Maar hun onderzoekers geloofden hen niet en bleven hen aanschouwen als dwazen en waanzinnigen of als onruststokers. Daarom grepen zij hen en gaven hun stokslagen en deden hen, nadat zij hen met allerlei vuil besmeerd hadden, opsluiten in een kooi, opdat zij voor alle bezoekers van de kermis een voorwerp van spot zouden zijn.

Daar moesten zij geruime tijd vertoeven, terwijl iedereen zich over hen vrolijk maakte en zich op hen wilde wreken, en de overste van de kermis lachte zelfs om de mishandelingen, die hun overkwamen.

Maar de mannen verdroegen alles geduldig; zij vergolden geen kwaad voor kwaad of schelden voor schelden, maar integendeel, zij gaven goede woorden voor slechte, en voor beledigingen gaven zij vriendelijkheid terug. Dit had ten gevolge dat enige kermisgasten, die beter de zaak begrepen en minder bevooroordeeld waren dan de overigen, begonnen de kwaadwilligsten terecht te wijzen over al de laagheden, die zij pleegden aan deze mensen. Nu begonnen zij zich echter ook op hen boornig te maken, roepende, dat zij even slecht waren als de gevangenen en dat het welscheen dat zij hun bondgenoten waren en dus verdienden een gelijk lot te ondergaan.

De eersten brachten hier tegen in, dat voor zo ver zij konden zien die mannen bedaalde, ernstige lieden waren en niemaal beladden,

en dat er zich in die stad wel mensen bevonden, welke zaken deden op de kermis, en zeker veel meer verdienden dan de door hen mishandelden om tentoongesteld en gestraft te worden. Terwijl er zo van weerskanten heftige woorden gewisseld werden, gedroegen de opgesloten zich kalm en rustig, maar de anderen werden tenslotte handgemeen en brachten elkander slagen toe. Nu werden de arme pelgrims weer voorgebracht en beschuldigd, dat zij oproer op de kermis hadden veroorzaakt. Zij sloegen hen dus op de wredeste manier en klonken hen in boeien, en sleepten hen heen en weer tot een toonbeeld en afschrik voor anderen, indien er zijn mochten, die hen zouden willen voorspreken of zich bij hen voegen.

Maar Pelgrim en Getrouw gedroegen zich zo verstandig en ondergingen smaad en laster met zo grote lijdzaamheid en geduld, dat enkelen (al was het getal ook klein vergeleken met de grote menigte) hun zijde kozen. Hierdoor werden de anderen nog meer in woede ontstoken, zodat zij besloten de twee mannen ter dood te brengen. Zij riepen dan ook in hun verwoedheid uit, dat boeien noch gevangenis voldoende waren, maar dat zij ter dood gebracht zouden worden wegens het onheil dat zij gesticht en de onenigheid die zij onder de bezoekers van de kermis aangericht hadden.

Toen dit over hen besloten was, werden zij in de kooi geworpen, waar zij zouden blijven totdat het vonnis aan hen zou worden vol-

trokken. Men sloot hen daar dus op en bevestigde hun voeten in de stok.

En nu riepen de pelgrims zich voor de geest wat zij gehoord hadden van hun trouwe vriend Evangelist. Alles wat deze hun had voorzegd, was hun overkomen en hierdoor werd hun vertrouwen bevestigd. Ook vertroostten en bemoedigden zij elkander met de verzekering dat diegene, die tot lijden geroepen zou worden, er het best aan toe was.

Nu was ieder voor zich wel begerig dat voorrecht te verkrijgen, doch zij vertrouwden zich toe aan de alwijze beschikking van Hem, Die alles leidt, en zij waren vergenoegd met het tegenwoordige, totdat Hij anders over hen zou beschikken.

Wonderlijk zijn deze pelgrims gesterkt in het dragen van smart en smaad voor de naamen zaak des Heeren. Het is geen geringe zaak een welbehagen te hebben in zwakheden, in smaadheden, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden om Christus' wil.

Wordt het van harte omhelsd in het geloof, dat Christus ons door Zijn smart en smaad heeft vrijgekocht van het verderf, om ons ten leven en ter zaligheid te verlossen, dan heeft het hart kracht in smart en smaad Hem te verheerlijken. Maar onzerzijds is dat een totale onmogelijkheid, want dan gaan wij voor een zuur gezicht al op de loop. En door niet te volharden in het volgen van de Heere, gaat men de weg van berekening op om zich veilig te stellen. Denk niet dat wij in het vertrouwen op de hebbelijkheden van ons gemoed, vernedering en verachting kunnen aanvaarden. In de kracht van de gekruiste Christus is het alleen mogelijk door vele verdrukkingen in te gaan.

A.

R. Kok

Kiesrecht voor de vrouw in de kerk?

7.

De zgn. tijdgebondenheid van Gods Woord.

Wie enigszins op de hoogte is van de argumenten, die naar voren komen vóór het kiesrecht van de vrouw, weet dat velen daarbij aanvoeren de zgn. tijdgebondenheid van Gods Woord. Men bedoelt daarmee, dat bepaalde voorschriften in Gods Woord niet zonder meer toegepast mogen worden op onze tijd, maar gebonden zijn aan de tijd en de omstandigheden, waarin deze voorschriften gesproken zijn. Zo kan het dus zijn — aldus zij, die voor deze „tijdgebondenheid” pleiten — dat bepaalde uitspraken voor ons vandaag naar vorm en inhoud niet meer gelden. Ongetwijfeld zult u het zien, welke gevaren hier dreigen. Daarom hebben we vorige keer al beloofd hierop in te gaan. Dit is voor ons onderwerp van bijzonder groot belang.

Graag willen we verklaren hier niet te beweren, dat iedere voorstander van het kiesrecht van de vrouw deze tijdgebondenheid voor zijn rekening neemt. Onbedoeld en ongewild komt echter dit addertje onder het gras vandaan, wanneer men allerlei bewijzen ontleent aan verschillende woordvoerders buiten ons erf zonder deze te toetsen aan Gods Woord en de belijdenis.

Uiteraard gaat het hier niet om een eenvoudige zaak. Toch willen we proberen zo eenvoudig mogelijk voor onze lezers te schrijven. Daarom schrijven we er hier slechts over voor zover het betreft de positie van de vrouwen laten we na te citeren uit allerlei werken van hen, die met deze „tijdgebondenheid” komen.

Laten we dan beginnen met te luisteren naar deze voorstanders en wat zij te zeggen hebben over de uitspraken van Paulus ten aanzien van de positie van de vrouw. Uiteraard weten zij het wel dat de teksten in de brief aan de Korintheïers en Timotheüs — om geen andere te noemen — moeilijk zijn voor hen, die aannemen de gelijkwaardigheid van de vrouw met de man in de kerk uit de geestelijke gemeenschap in Christus. Geenszins wensen we nu een tegenstrijdigheid van beginselen bij Paulus te zien, zoals vele moderne theologen rustig leren.

't Is anders, zeggen zij. We moeten Paulus zien als een kind van zijn tijd. Paulus weet wel, dat volge het Evangelie de positie van de vrouw,

in de kerk gelijkwaardig is met die van de man. Hij heeft echter te maken met bepaalde dingen, die er nu eenmaal zijn in zijn tijd. Denk b.v. aan de slavernij, het offervlees, het huwelijk. En bij het laatste moeten we dan denken aan een bepaalde vorm van het huwelijk in die tijd, waarbij de vrouw zeer ondergeschikt was. Nu staat Paulus niet buiten de tijd, maar tracht om het Evangelie in zijn tijd vormen te geven. De uitspraken van Paulus aangaande de positie van de vrouw komen dus in een „tijdgebonden” vorm tot ons en dus niet met de bedoeling om ze zó over te nemen. Wij kunnen toch ook niet de uitspraken van de apostel over de slavernij overnemen. Sinds lang bestaat onder ons geen slavernij meer, althans niet in de vorm van Paulus' dagen. Zo mogen we ook niet ons zonder meer beroepen op de Schriftgedeelten over de vrouw. 't Zal ieder duidelijk zijn, dat we hier een afgrond naderen. Zo wordt — om de vrouw in het ambt te verdedigen — 1 Korinthe 14 : 35: „want het staat lelijk voor de vrouwen, dat zij in de gemeente spreken” verklaard vanuit het besef van die tijd. Voor het besef van die tijd was het niet betamelijk, dat een vrouw in het openbaar sprak. Zoiets behoort tot de „Griekse omlijsting” van het spreken van Paulus. Maar dit geldt voor ons niet meer. De „omlijsting” van ons leven is geheel anders geworden. Nu kan en mag de vrouw wel spreken in het openbaar, dus ook wel in de kerk.

Wie huilt hier niet, die Gods Woord liefheeft? Wie zal het dan uitmaken wat tijdgebonden is en wat niet? Wie bepaalt welke lijst

VAN DE ADMINISTRATIE

Wie kan mij helpen aan het adres van J. Antsema, Salandstr. 27, Deventer, en van mevr. A. de Graaf-v.d. Zwan, Eigenbreed 70, Leeuwarden? Bij voorbaat mijn dank. Beide bladen kreeg ik retour met de mededeling: geadresseerde vertrokken, adres onbekend. In verband hiermede doen wij nogmaals een dringend beroep op hen, die van adres veranderen, dit zo spoedig mogelijk aan mij te berichten. Dat voorkomt veel werk en onaangenaamheden. Aan giften mochten wij weer ontvangen f 113,-, met dank en voortdurende aanbeveling. Ook dank aan hen, die ons weer nieuwe adressen van abonnees toezonden. Ons blad blijven wij in aller medewerking aanbevelen. Ons gironummer is 704350, t.n.v. adm. Bewaar het Pand, v. Eeghenstr. 14, Alphen a/d Rijn.

v.d.L.

er om het schilderij van Gods Woord zit? Het is te vrezen, dat de lijst heel groot wordt en het schilderijtje heel klein.

Moeten we de achtergrond van Gods Woord dan verwaarlozen? Zeker niet! Voor de verklaring van Gods Woord is de achtergrond uit die tijd — voorzover bekend — zeer goed en nuttig. Echter is dat geheel iets anders dan de bewering van de „tijdgebondenheid”. Als er ernst gemaakt wordt met de verklaring van Gods Woord, ook wat de achtergronden betreft, dan worden duidelijke uitspraken niet veranderd of ongeldig verklaard. Worden we echter overgeleverd aan de willekeur van het tijdgebonden verklaren van bepaalde gedeelten van Gods Woord, dan worden duidelijke uitspraken terzijde gelegd. En daar moet Gods Woord ons te kostbaar voor zijn. Trouwens, hoe is het mogelijk, dat een plaats als 1 Korinthe 14 : 34 voor „tijdgebonden” verklaard wordt? De apostel wijst daar zelf heen naar het eeuwigblijvende Woord van God: „gelijk ook de Wet zegt”.....

Helaas is ook de toelichting bij de instructie van Amsterdam-West niet ontkomen aan dit euvel. Ook daar horen we verwante klanken. Immers, daar wordt het gesteld, dat b.v. in de brieven van Paulus met de toen gangbare opvattingen en toestanden rekening gehouden wordt. Op zichzelf zal natuurlijk nooit beweerd worden, dat de apostel voorbij kon gaan aan de toestanden van die tijd. Echter, dit wordt daar naar voren gebracht in duidelijk verband met de teksten, die de eeuwen door verstaan zijn tegen de medewerking van de vrouw in de verkiezing tot het ambt. Ik kan het niet anders lezen dan zo: de vrouw is gelijkwaardig met de man in dit opzicht, maar Paulus stelt het hier nog niet zo, omdat hij de toestand van die tijd niet kan voorbijzien. Zo wordt de klem ontnomen aan het vermanen van de apostel, dat tot de kerk van alle eeuwen en tijden doorklinkt.

In een tijd, dat Gods Woord op allerlei wijze ondermijnd en bestreden wordt, ware het beter om te waken bij dat Woord in plaats van zich over te geven aan dergelijke gevaarlijke redeneringen. Want het glibberig pad van de tijdgebondenheid van Gods Woord zal, vrees ik, eindigen in het loslaten van alle gebondenheid aan dat Woord.

D. Slagboom

Leesdiensten

1.

Het is maar leesdienst.

Dat is een gedachte, die bij vele kerkgangers leeft en meer dan eens wordt uitgesproken. Sommigen, die min of meer trouw opkomen, wanneer een predikant voorgaat in de bediening van het Woord, komen op een lees-zondag slechts één keer of helemaal niet, of ze zoeken een onderkomen elders.

Dit getuigt niet van verbondenheid aan eigen gemeente en evenmin van eerbied voor de inzettingen des Heeren. Ook van leesdiensten geldt het woord van de Heere Jezus: Want waar twee of drie vergaderd zijn in Mijn Naam, daar ben Ik in het midden van hen. Gelukkig is dit verschijnsel nog niet algemeen, maar het lijkt ons toe, dat er een tendens is om leesdiensten hoe langer hoe meer af te keuren en te mijden. Vroeger was het heel gewoon, dat de gemeente week aan week samenkwam onder de leesdienst. Zo zijn vele gemeenten ontstaan en er zijn nog verschillende gemeenten, die daarop als vanzelf aangevoelen zijn. Tegenwoordig willen velen dat niet meer. Er moet een predikant op de kansel staan, die het Woord bedient.

Op zichzelf genomen is dit juist. Het gaat om de levende verkondiging van het Woord, waardoor de Heere wil onderwijzen. Christus sprak eens tot Zijn discipelen: De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinige; bidt dan de Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in Zijn oogst uitstote.

We geloven echter niet, dat dit gebed de achtergrond is van veler zoeken. We willen graag aannemen, dat er nog gevonden worden, die in dit opzicht werkzaam zijn aan de genade-troon, maar we betwijfelen sterk of de behoefte aan de uitstoting van arbeiders wel ernstig leeft. Was er maar meer een drang des harten om de Heere ook hierin aan te lopen als een waterstroom.

We vrezen veeleer, dat er een verachten is van wat de Heere nog geven wil door middel van leesdiensten, waardoor men samen mag komen in Gods huis om Gods Woord te horen en Zijn aangezicht te zoeken. Vele malen hoorden we van rijke zegen, die de Heere onder leesdiensten wilde geven. Het gaat er slechts om wat de Heere wil gebruiken. En voor ons is altijd de vraag, hoe we opgaan naar de plaats des gebeds.

In vroeger jaren waren er in vele gemeenten, al of niet vakant, weekdiensten, die in den regel goed bezocht werden. De meeste weekdiensten zijn afgeschaft en waar ze nog worden gehouden, is de opkomst geringer geworden. Dat is ook geen teken van geestelijke behoefte. In onze gejaagde tijd is er haast geen plaats meer voor God en Zijn Woord. De tijd neemt de meeste mensen helemaal in beslag. Te begrijpen is, dat men dan niet met een heilbegeerig hart kan opgaan, wanneer er leesdienst is en dat men zelfs wanneer er een dienaar voorgaat, zo gemakkelijk zijn plaats ledig laat. We willen niet gaan generaliseren, want het blijkt nog altijd, dat predikers, die het woord recht snijden, in het algemeen niet hebben te klagen over geringe opkomst. Gods kinderen zijn gebonden aan een rechte bediening van het Woord. Het behaagt de Heere in Zijn huis zondaren tot bekering te roepen en ook om Zijn werk in de harten te verheerlijken, bij aanvang en voortgang. Op vele plaatsen zijn gelukkig nog hoorders, die liever een ondekke prediking horen dan een woordbediening, waarbij meer of min de grondslag van de behoudenis in de mens gelegd wordt.

Dit brengen wij naar voren, omdat ook de leesdiensten voor de kerk des Heeren van de grootste waarde zijn. Laat het een hulpmiddel zijn wanneer er een preek gelezen wordt, de Heere wil toch in het midden wonen en Zijn volk verblijden in Zijn heilgdom. Dat moet genoeg zijn om ook op te gaan wanneer er leesdienst is. Waar de Heere wil wonen, moeten wij ook zoeken te verkeren.

In vakante gemeenten hebben vooral de ouderlingen een moeilijke taak. Zij moeten zonder bijstand van een dienaar des Woords zoveel mogelijk alle ambtelijke arbeid voortgang doen vinden. Het huis- en ziekenbezoek vraagt de aandacht. Het katechetisch onderwijs moet voortgang vinden. Meermalen kan een beroep op de konsulent of een andere predikant worden gedaan, maar de verantwoordelijkheid voor genoemde en andere ambtelijke arbeid berust bij de kerkeraad en daarin staan de ouderlingen vooraan. Des zondags is er wel eens of vaker een dienaar van elders, die Woord en/of sakramenten heeft te bedienen, maar meestal zijn er vele zondagen onbezet en dan moeten de ouderlingen zorgen voor een preek, die dan in de samenkomst der gemeente gelezen wordt.

Uit onze jeugd kunnen we ons nog goed herinneren, dat we week aan week met onze ouders megingen naar een kerkje met weinig kerkgangers, zonder orgel, met stenen vloer, in de winter zonder verwarming, waar ouderlingen bijtoerbeurt preken van oude schrijvers lazen. Het was een grote uitzondering wanneer er een predikant kwam.

In gemeenten, waar een predikant staat, is het anders. Daar zijn meestal weinig leesdiensten. Wanneer de eigen predikant elders is, is het nog wel eens mogelijk een dienaar uit een andere gemeente aan te trekken. De vakante gemeenten lijden daaronder. Daarom is het aanbevelenswaardig, dat predikanten zoveel mogelijk hun vrije zondagen besteden in gemeenten, die vakant zijn. Overigens moeten we dat natuurlijk aan de vrijheid van de dienaren zelf overlaten.

Een gemeente kan vandaag een eigen predikant bezitten en binnenkort een kudde zonder herder zijn. Het gebeurt slechts zelden dat een gemeente voortdurend een eigen herder heeft. En ook dan zijn er leesdiensten te verzorgen. Daarom komt elke kerkeraad voor de vraag te staan, welke preken er zullen worden gelezen. Er is keus genoeg. In de loop der eeuwen zijn er vele preken verschenen en tot vandaag de dag zien nieuwe preken het licht. En onder de vele preken bevinden zich verschillende verklaringen van de katechismus. Juist de overvloed maakt de vraag dringend, welke preken moeten worden gekozen. Maar daarover een volgende keer.

B.

UIT DE PRAKTIJK

22-21

Er zijn tijden in het leven, en ook voor een ambtsdrager, dat men de moed opgeven zou, dat men zich zo lusteloos en onbekwaam tot het werk gevoelt en als men ergens huisbezoek moet gaan doen er niet doorziet en denkt: „wat moet ik daar toch gaan doen?” dat de plicht wel roept, maar de lust ontbreekt en toch moet hij op pad. Het gebeurt wel, dat men als met loden schoenen op weg gaat, men na afloop mag zeggen: „Wat is dat vanavond meegevallen”. Het komt ook wel voor, dat men zich zo ellendig bevindt dat men zelfs het werk niet meer ziet en niet meer weet waarheen te gaan.

Als dat nu zo gesteld is, mag men er wel van zeggen: „Daar deugt niets van, een ambtsdrager moet toch naarstig en getrouw zijn in de uitoefening van het ambtelijk werk”, dus moet hij er op uit; maar hij ervaart, dat hij trage handen en slappe knieën heeft, ook in dat werk. Dit brengt hem wel eens in grote verlegenheid, zodat hij in het verborgen loopt te zuchten onder deze dingen en zich aanklaagt vanwege lusteloosheid en liefdeloosheid tot dat werk. Dan heeft hij het moeilijk en durft daar met mensen niet over te spreken, 't is dan een weldaad als hij met deze dingen onder ootmoedige bekentenis onder de Heere mag komen om Hem raad en hulp te vragen.

Dit ervoer eens een ambtsdrager, die meende het er maar bij neer te moeten leggen, omdat hij zich in die omstandigheden bevond, die wij hierboven hebben beschreven. Hij was zo ver van het pad af, dat hij volgens zijn eigen woorden de Heere wel wilde dwingen om hem vrijheid te geven om nu zijn ambt maar neer te leggen. Hij dacht: de Heere heeft geen werk meer voor mij, daarom heb ik geen lust en weet ook niet waarheen te gaan. Toen deze man hierover zo te worstelen kreeg met de Heere, want niet alleen dat zijn ambt in het geding was, maar ook zijn persoonlijke verhouding tot de Heere en al wat hij van 's hemelwege ondervonden had, redde hem de Heere op een eenvoudige en klare wijze. Daar komen hem met kracht en nochtans zo liefdevol voor de aandacht de woorden uit de brief van Jakobus: „De zuivere en onbevleete godsdienst voor God en de Vader is deze: wezen en weduwen te bezoeken in hun verdrukking”. en gelijktijdig werden zijn gedachten gericht naar een oude weduwe, die hij wel van naam kende, maar nooit ontmoet had. Zijn ogen werden als het ware geopend dat er nog werk voor hem was, zijn lusteloosheid ging verdwijnen en hij kreeg lust om die opdracht te gaan vervullen, en daar het nog vroeg in de morgen was, begon hij uit te zien naar de avond onder het gedurig vragen: Heere, wil U mede optrekken en mag het blijken dat ook dit van U is? Dit was voor hem een werkzame dag, want wat ligt er een zoetheit in om te ondervinden, dat de Heere van ons doen en laten afweet, en dat Hij dat zo vrij doet ervaren, dewijl Hij het niet verplicht is. En zo ging hij die avond de weduwe bezoeken.

Op zijn vraag of hij binnen mocht komen, werd uit een andere kamer geroepen, zonder dat hij zijn naam genoemd of iemand hem gezien had: kom maar binnen. In huis komende, zag hij een bejaarde vrouw, die moeilijk haar stoel kon verlaten en zoals zij hem vertelde, reeds enkele weken aan huis gebonden was. Zeer verbaasd en ontroerd zag zij de bezoeker aan, en sprak zij haar blijdschap uit over dit onverwachte bezoek en tevens de goedheid des Heeren erkennende. Maar al spoedig vroeg zij aan de bezoeker: „Wat is het toch, daar u nooit in mijn huis geweest zijt, en ik u nooit ontmoet heb, dat u nu tot mij komt?” Waarop deze ambtsbroeder haar vertelde van zijn moeilijkheden van de laatste dagen en bijzonder van deze morgen, en hoe hij zo met nadruk op haar gewezen was, niet wetende in welke omstandigheden zij zich bevond en hoe hij de gehele dag aangaande dit bezoek had werkzaam mogen wezen; hoe hij wel iets wist hoe hij hier gekomen was, maar niet waarvoor dit nodig was. Onder zijn spreken merkte hij de belangstelling en ontroering op van deze weduwe; dus zeide hij tot haar: zo ben ik deze avond hier gekomen. Onder tranen vertelde deze vrouw haar omstandigheden. Door lichamelijke kwalen kon

zij al enige tijd haar huis niet verlaten en was zij veel alleen, een paar vriendinnen bezochten haar van tijd tot tijd en ruimden dan haar woning wat voor haar op; nu zij zo veel alleen moest zijn, mocht zij veel werkzaamheden kennen omtrent haar ziel en lichaam beide, veelal ging er kracht uit van deze woorden: Immers zal een wees bij U ontfermd worden. Woorden, op haar ziel gebonden, waardoor zij haar wezenstaat meer mocht inleven, en dat tevens een reden werd om op te pleiten als des Heeren Woord. Maar nu deed zich het volgende voor. Daar was deze avond een geliefd predikant, die zou prediken in een naburige gemeente. Die paar vriendinnen hadden haar gezegd, dat zij deze dagen haar niet zouden bezoeken, want zij zouden die predikant gaan beluisteren. Toen de weduwe dit vernam en zij in die omstandigheden verkeerde, zoals wij zoëven beschreven, was dit temeer een drang in haar om de Heere aan te kleven en te vragen of zij er nog eens één van Zijn volk mocht ontmoeten, want dat zou voor haar zo'n liefdeteken zijn van de Heere. Zij zeide tot de bezoeker: „Nu komt u op zulk een wijze zoals ik niet heb durven verwachten; wat zijn de goedertierenheden des Heeren grooten wat zorgt Hij zelfs in de eenvoudigste dingen”. Wat werd dat voor die beiden een aangename avond. Hadden zij elkander nog nooit ontmoet, nu gingen wederkerig de harten en monden open om mede te delen de leidingen Gods in het zoeken van verloren zondaren. Zij mochten uit het leven spreken hoe de Heere hen overtuigd en overgebogen en tot hiertoe onderwezen en geleid had, en wat zij tot nut voor hun harten van de Heere ondervonden en genoten hadden. Het was wel laat geworden toen de bezoeker afscheid nam, maar bij latere bezoeken werd nog wel eens gesproken over deze bijzondere ontmoeting, voor beiden zo onvergetelijk. Was het voor die weduwe een kennelijke verhooring, ook voor de bezoeker was het een merkelijke bemoediging om verder te gaan in het ambtelijke werk, en een bewijs dat de Heere nog voor Zijn eigen werk zorgt en dat werk in stand houdt.

J. van Heteren

KERKNIEUWS

Ds. C. SMITS

Onze vriend en kollega mocht na een verblijf van twee maanden in Canada en de Verenigde Staten met zijn vrouw weer behouden in ons land terugkeren. Hij heeft in deze twee maanden verschillende gemeenten aldaar gediend. De Heere stelle hem nog vele jaren vooreigen en andere gemeenten en ook voor de lezers van ons blad ten zegen.

B.

Boekbespreking

De val van Assen, door Dr. J. Schelhaas Hzn. Uitgeverij Bolland, Vlaardingen.

Dit boekje handelt over de leeruitspraak van de Gereformeerde Synode te Assen in 1926 in de zaak-Geelkerken en de beslissing in 1967, dat deze leeruitspraak niet langer als zodanig in de Gereformeerde Kerken zal gelden. Dr. Schelhaas was het met het voorstel van het studie-deputaatschap niet eens en had een minderheidsrapport ingediend. In dit werk komt Dr. Schelhaas op één en ander terug.

Na een woord vooraf volgen 5 hoofdstukken: 1. Wat was en verdedigde Assen? 2. Waarom werd Assen aangevallen? 3. Hoe werd Assen aangevallen? 4. Hoe is Assen gevallen? 5. Wat volgt uit de val van Assen? Als bijlage is het minderheidsrapport van de schrijver opgenomen. Dr. Schelhaas neemt het op voor de handhaving van het gezag van de Heilige Schrift naar gereformeerd belijden. „Daarom is” — zo schrijft hij op blz. 12 — „de loslating van Assen een zeer ernstige zaak van beslissende betekenis met verreikende gevolgen”. En op blz. 65: „De leeruitspraak van de synode van Assen 1926 bevalligde — als een versterkte stad het door haar bestreken land — de kerk tegen aantasting van het gezag de inhoud van de Heilige Schrift. Nu Assen — door de synode van Amsterdam/Lunteren 1967 ontmanteld — gevallen is, ligt de weg open voor het historisch-kritisch onderzoek van de Heilige Schrift in de gedachte dat er onzuiverheden, onjuistheden en tegenstrijdigheden in haar geschiedschrijving voorkomen; open voor de aantasting van de Heilige Schrift naar gezag en inhoud”.

Wij kunnen in deze recensie hierop niet verder ingaan. We zouden met veel instemming ook andere gedeelten van wat Dr. Schelhaas schrijft, kunnen overnemen, maar dat zou hier teveel plaatsruimte vragen. Als er gelegenheid voor is, komen we mogelijk te zijner tijd nog eens op de inhoud van dit werk terug.

In deze tijd van verwarring op velerlei gebied doet het

goed dit geluid te horen. Het is een bijdrage tot handhaving van het Schriftgezag. Het moge veel ingang vinden en de ogen van velen openen voor de grote gevaren, die hier dreigen. Het werkje kost f 4,95.

De belijdenis des geloofs door Ds. G.A. Zijdeveld Uitgeverij Pieters Oostburg

Deze titel doet mogelijk denken aan een boekje over het afleggen van geloofsbelijdenis, maar ten onrechte. Op de omslag lezen we: „De Bijbelse leer uiteengezet voor onze jonge mensen om openbare belijdenis des geloofs te doen in de gemeente”.

In 9 hoofdstukken handelt de schrijver achtereenvolgens over: de belijdenisgeschriften, de Heilige Schrift, de leer van God, de leer van de mens, de leer van de Middelaar, de bediening des heils, de leer der verbonden, de kerk en de sacramenten en de leer der laatste dingen.

De vragen en antwoorden zijn in het algemeen kort en duidelijk. Daarom is er veel goeds van dit werkje te zeggen. Toch zijn we niet geheel voldaan. We willen een paar opmerkingen maken.

We vinden geen verwijzingen naar teksten uit Gods Woord. Er komt geen hoofdstuk in voor omtrent schepping en voorzienigheid. De mededeelbare eigenschappen Gods worden niet vermeld. De indeling is niet systematisch. Over het werkverbond b.v. wordt eerst gesproken in hoofdstuk 7.

We zouden meer naar voren kunnen brengen, maar willen het hierbij laten. Het ware beter geweest, wanneer b.v. de volgorde en de inhoud van het boekje van Heltenbroek of eventueel het Kort Begrip als uitgangspunt genomen was. Deze zijn algemeen bekend en gewaardeerd. Dan zou het boekje gemakkelijker ook voor andere predikanten te gebruiken zijn.

Wellicht komt er nog een tweede, verbeterde druk.

Het boekje kost f 0,75.

Uit genade zalig, door J. Welleman. Drukkerij f.a. C. van Velzen, Krabbendijke.

Dit is een boekje van ruim 40 blz., dat handelt over het leven van Jane Welleman. Het is een geschrift van haar zelf, dat met toestemming van haar kinderen thans is uitgegeven door „Kerkelijk Nieuws” der Gereformeerde Gemeenten classis Goes en Tholen, administratie Beatrixstraat 10, Krabbendijke.

We nemen uit het boekje het volgende over: „Kinderen, voor jullie is het dat ik dit alles neerschrijf, maar meest is mijn wens en bede, dat de Heere er in verheerlijkt worde. Vraagt veel om bekeerd te worden, want de wereld gaat voorbij, met al het hare, maar het Woord des Heeren blijft in de eeuwigheid. En dit Woord wordt onder u gepredikt. O, wat ik u bidden mag, slaat het niet in de wind, want dan zal het eenmaal tegen u getuigen”.

Dit zij genoeg. Op treffende wijze schrijft zij over de leidingen, die de Heere met haar gehouden heeft. Zij spreekt nog, nadat zij gestorven is.

Het werkje kost f 2,95.

B.

Zijn doen is enkel majesteit,
Aanbiddelijke heerlijkheid,
En Zijn gerechtigheid onendig.
Ps. 111 : 2b ber.

Het behaagde de Heere heden voor ons geheel onverwachts van ons weg te nemen onze geliefde vrouw, moeder, schoonmoeder en grootmoeder

MEVROUW DIRKINA PIETERNELLA STAAL
echtgenote van Ds. G. Blom

in de ouderdom van 62 jaar.

Meerkerk: Ds. G. BLOM
Putten: C. BLOM
Velp: J. E. BLOM
Meerkerk: M. BLOM-SCHRIEKEN
Q. D. VAN DEN DOOL-BLOM
C. H. VAN DEN DOOL
Caledonia, M. C. A. SOMMER-BLOM
Ontario, Canada: C. W. SOMMER
Onondage, E. J. SOMMER-BLOM
Ontario, Canada: M. SOMMER
Meerkerk: E. STREEFKERK-BLOM
W. STREEFKERK
EN KLEINKINDEREN

Meerkerk, 9 mei 1968
Prinses Marijkeweg 13.

De begrafenis heeft inmiddels plaats gevonden op dinsdag 14 mei op de nieuwe algemene begraafplaats te Meerkerk.

Jongeman, 21 jaar, in bezit van ruime tent, bromfiets en rijbewijs, zoekt iemand van ongeveer gelijke leeftijd, die tenminste twee weken met hem op

VAKANTIE

wil gaan; hetzij per bromfiets of per auto, indien daarvoor de mogelijkheid is. Gevraagd wordt een jongeman met Mulo, H.B.S. of soortgelijk ontwikkelingsniveau, van positief christelijken huize. 's Zondags wordt niet gereisd. Brieven o. no. 20, bur. v.d. blad.

AANNEMERSBEDRIJF EN TIMMERFABRIEK
VAN DEN BRINK en KOOPMAN
Hilversum: Telef. 02150-42608
Naarden: Telef. 02159-10925

vragen **All-round timmerlieden**
voor langdurig onderhoudswerk.

MBUMA Zending

Nederlandse Stichting tot ondersteuning van het geestelijk en medisch zendingswerk op de MBUMA zendingsposten en andere zendingsposten, uitgaande van de Free Presbyterian Church of Schotland.

VIJFDE ZENDINGSdag

D.V. ZATERDAG 8 JUNI 1968

in het Jaarbeursgebouw, Margriethal, Croeselaan, Utrecht (telef. 030-16421).

Plaatsruimte voor meer dan 5000 bezoekers, en te bereiken met de stadsbus lijn 10 vanaf Centraal Station. Aanvang 10.30 uur.

AGENDA

1. Opening door de voorzitter.
2. Mededelingen van het bestuur.
3. Ds. A. MacKay, Inverness, Schotland, en Ds. C. Smits, Sliedrecht.
4. Mededelingen van de Schotse Kerk.
5. Ds. A. J. Wijnmaalen te Maartensdijk.

PAUZE

6. Ds. H. J. Zwijnenburg van Goudarak.
7. Ds. D. Kamp van Utrecht.
8. Ds. J. Pannekoek van Terneuzen.
9. Ds. G. v.d. Breevaart van Hendrik Ido Ambacht (slotwoord), met kollekten voor de MBUMA-zending.

Deze Zendingsdag gaat gewoon door.

Alhoewel de positie van zending J. D. van Woerden veranderd is, blijft het bestuur der Stichting de MBUMA-zending van de Schotse Kerk steunen.

De geruchten, dat de Stichting zal worden opgeheven, zijn beslist onjuist.

Namens het bestuur:

A. de Redelijkheid, voorzitter, Meeleweg 33a, Den Hulst (O.), telef. 05296-273, giro 257930.

N. Post, sekretaris, Ruitersweg 11, Hilversum, telef. 02150-11747.

Het adres van de penningmeester is: de heer J. Reijers, Gelddijk 2, Culemborg, telef. 03450-3008. Stortingen kunnen worden gedaan op giro 902512 van de Coop. Raiffeisenbank te Culemborg f.g.v. MBUMA-zending e.a.

A B C

actie

HILVERSUM

25 MEI 1968

a.s.

zaterdag

De LANDELIJKE ZENDINGSdag

die de grote ABC-Z-actie binnen de Christelijke Gereformeerde Kerken afsluit, wordt gehouden in de EXPO-hal te Hilversum.

Het programma vermeldt o.m. een toespraak van Ds. J. A. van Rooy, die speciaal hiervoor uit Sibasa overkwam en een deklamatorium, waaraan een massaal koor, een kinderzanggroep en koperblazers meewerken.

Voor jongeren zijn er afzonderlijke nevenprogramma's.

AANVANG 10.30 v.m. EINDE 16.00 n.m.

Gevraagd bij echtpaar in rustige omgeving een

juffrouw

van pos. chr. beg. voor lichte verpleging en hulp i.d. huishouding. M. Mijs, Omloop 1, Den Bommel.

keeds vele kwalen en klachten werden verholpen met gebruik van onze doeltreffende en onschadelijke kruiden; o.a.

**BRONCHITIS - VERMAGERING
BEDWATEREN - ZENUWEN enz.**

Alle pakken kruiden zijn voldoende voor een maand.
f 6,- p. pk. Verzendkosten inbegrepen!

DROGISTERIJ SIKKING

BARREVOETESTRAAT 5, HAARLEM

Telef. 02500-17137 — Giro 17811

BOEKEN

die in de boekbespreking worden aanbevolen, worden graag zonder prijsverhoging FRANKO THUIS geleverd door:

Boekhandel J. Butijn - Woerden

Nieuwstraat 15 - Telef. 03480-2889